

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 3 มาตรา 43 กล่าวว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และ มาตรา 55 ได้กล่าวถึงบุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ ว่ามีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 2 มาตรา 10 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสว่า รัฐต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และในหมวด 4 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติบกพร่อง หรือสูญเสียอวัยวะในร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งร่างกาย ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ดีหรือมีอาการเกร็ง คือ อาการตึงตัวของกล้ามเนื้อส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วน ควบคุมการทรงตัวได้ยากหรือไม่ได้เลย มีการเคลื่อนไหวของแขนขาไม่สัมพันธ์กัน มีอาการสั่น เติบโตช้า หรืออาจเป็นบุคคลที่บกพร่องเนื่องจากสุขภาพ หรืออุบัติเหตุ อาการชัก โรคเรื้อรัง โรคติดต่อ เป็นต้น ประเภทความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ อาจแบ่งได้ดังนี้ 1) บกพร่องทางระบบประสาท เช่น บุคคลสมองพิการ (Cerebral Palsy) ไม่ใช่บุคคลปัญญาอ่อน แต่หมายถึง สมองส่วนที่ใช้ควบคุมกล้ามเนื้อส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่อง หรือสูญเสีย ทำให้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว ซึ่งแต่ละคนมีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น กล้ามเนื้ออ่อนแรง หรือกล้ามเนื้อเคลื่อนไหวช้า ทรงตัวได้ไม่ดี ความบกพร่องจะเกิดขึ้นตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุประมาณ 7 ปี ลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนของบุคคลสมองพิการ ได้แก่ กล้ามเนื้อหดตัวเกร็ง (Spastic) ควบคุมการเคลื่อนไหวได้ยาก (Athetoid) กล้ามเนื้อตึงตัวแบบผสม (Ataxia) 2) บกพร่องทางระบบกล้ามเนื้อและกระดูก

3) ไม่สมประกอบมาแต่กำเนิด 4) สภาพความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพอื่น

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานของรัฐบาล ที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพ และเตรียมความพร้อมทางการศึกษาทั้งแบบในระบบและตาม อธิปไตยแก่เด็กพิการทั้ง 9 ประเภท ที่ระบุไว้ตามกฎหมายกระทรวง ได้แก่ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ 5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ 7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางภาษาและการพูด 8) บุคคลออทิสติก และ 9) บุคคลพิการซ้อน โดยให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตั้งแต่แรกพบความพิการ และมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่จำเพาะเจาะจงต่อเด็กพิการแต่ละบุคคล ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง มีรูปแบบการให้บริการ 2 รูปแบบ คือ 1) ให้บริการทางการศึกษาภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 แบบไป-กลับ 2) ให้บริการทางการศึกษาภายนอกศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 ได้แก่ ให้บริการที่หน่วยบริการ แบบไป-กลับ และให้บริการที่บ้านเด็กพิการ

การให้บริการกายภาพบำบัด ในศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง ให้บริการแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ นักเรียนมาฝึกสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ให้บริการแก่นักเรียนจำนวน 13 คน จากการให้บริการพบว่า มีนักเรียนจำนวน 1 คน ที่เพิ่งเข้ามาใช้บริการกายภาพบำบัด มีพฤติกรรมต่อต้านการฝึก ร้องไห้กรีดตลอดชั่วโมงการฝึก กัดแขนตัวเองเมื่อไม่พอใจ ขัดขืนไม่ยอมทำกิจกรรม ทำให้เป็นอุปสรรคในการเข้ารับการฝึกทางกายภาพบำบัด

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการนวดสัมผัส และจากการศึกษาพบว่า การนวดสัมผัสคือ แนวทางหนึ่งที่มีประโยชน์ช่วยผ่อนคลายและลดพฤติกรรมทางด้านลบต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงได้นำเอาหลักการการนวดสัมผัสในเด็กมาใช้ในการยับยั้งพฤติกรรมต่อต้านการฝึก ในเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งการนวดสัมผัสจะช่วยให้เด็กผ่อนคลายพฤติกรรมต่อต้านการฝึกลง รวมทั้งลดความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการฝึก เพื่อจะได้ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความสามารถตามวิธีการรักษาทางกายภาพบำบัดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลของการนวดสัมผัสที่มีต่อพฤติกรรมต่อต้านการฝึกทางกายภาพบำบัด ในเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมต่อต้านการฝึกทางกายภาพบำบัด ก่อนและหลังการนวดสัมผัส ในเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมต่อต้านการฝึกทางกายภาพบำบัดในเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายมีค่าลดลง

3.2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมต่อต้านการฝึกทางกายภาพบำบัดหลังการนวดสัมผัสน้อยกว่าก่อนการนวดสัมผัส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย กำลังศึกษาในระดับชั้นเตรียมความพร้อม ห้องเรียนร่างกายและสุขภาพ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย กำลังศึกษาในระดับชั้นเตรียมความพร้อม ห้องเรียนร่างกายและสุขภาพ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง เพศชาย อายุ 7 ปี 8 เดือน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ มีพฤติกรรมต่อต้านการฝึก ร้องไห้กรีดตลอดชั่วโมงการฝึก กัดแขนตัวเองเมื่อไม่พอใจ จำนวน 1 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การนวดสัมผัส

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมต่อต้านการฝึกทางกายภาพบำบัด

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง รวม 16 ครั้ง โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 9 กรกฎาคม 2561 ถึง วันที่ 30 สิงหาคม 2561

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การนวดสัมผัส หมายถึง การใช้มือสัมผัสบนหรืออยู่ใกล้ ๆ กับร่างกายเพื่อวัตถุประสงค์ในการบำบัดรักษาโรค โดยลักษณะของการสัมผัสนี้ไม่ใช่เพียงแค่การสัมผัสแบบทั่ว ๆ ไป หรือสัมผัสเพื่อการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ แต่เป็นการสัมผัสที่ผู้ให้การรักษามีความตั้งใจจริงที่จะถ่ายทอดความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรไปให้กับผู้ป่วยอย่างจริงใจ และด้วยความเต็มใจ ซื่อสัตย์ นาคาสัย (2542)

5.2 พฤติกรรมต่อต้านการฝึกทางกายภาพบำบัด หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เมื่อได้รับการฝึกทางกายภาพบำบัด ประกอบด้วย 2 พฤติกรรม ดังนี้

5.2.1 ร้องไห้กรีด หมายถึง การที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายแสดงอาการร้องไห้กรีดตลอดชั่วโมงการฝึก

5.2.2 ทำร้ายตัวเอง หมายถึง การที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายแสดงพฤติกรรมกัดแขนตัวเองเมื่อไม่พอใจ

5.3 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย กำลังศึกษาในระดับชั้นเตรียมความพร้อม ห้องเรียนร่างกายและสุขภาพ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ในศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง เพศชาย อายุ 7 ปี 8 เดือน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ มีพฤติกรรมต่อต้านการฝึก ร้องไห้กรีดตลอดชั่วโมงการฝึก กัดแขนตัวเองเมื่อไม่พอใจ ขัดขืนไม่ยอมทำกิจกรรม จำนวน 1 คน

5.4 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง หมายถึง หน่วยงานของรัฐบาล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพ และเตรียมความพร้อมทางการศึกษาทั้งแบบในระบบและตามอัธยาศัยแก่เด็กพิการทั้ง 9 ประเภท

6. ประโยชน์ของการวิจัย

6.1 นักเรียนมีพฤติกรรมต่อต้านการฝึกทางกายภาพบำบัดลดลง รวมทั้งลดความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการฝึก เพื่อจะได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถตามวิธีการรักษาทางกายภาพบำบัดต่อไป

6.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางและข้อค้นพบสำหรับครูผู้สอนในการลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ ในเด็กที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

